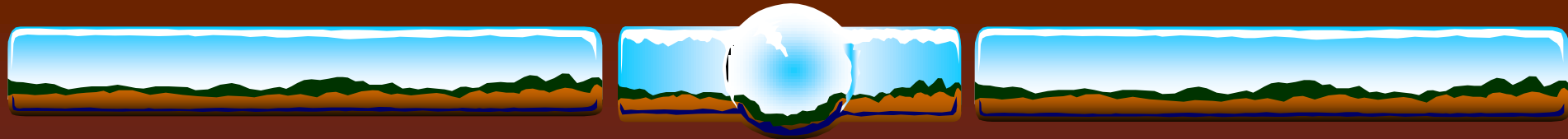
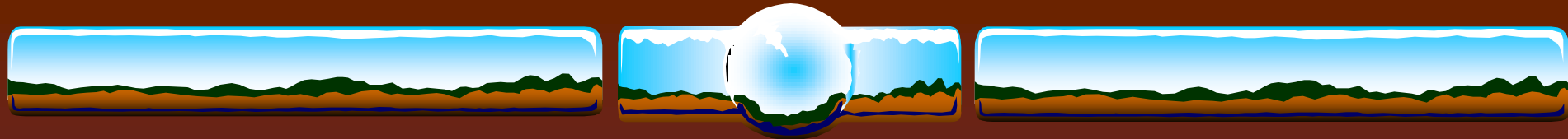

Filozofické otázky výchovy 2
*Moudrost mytologie, příběhů a
výchova*

Jana Skácelová

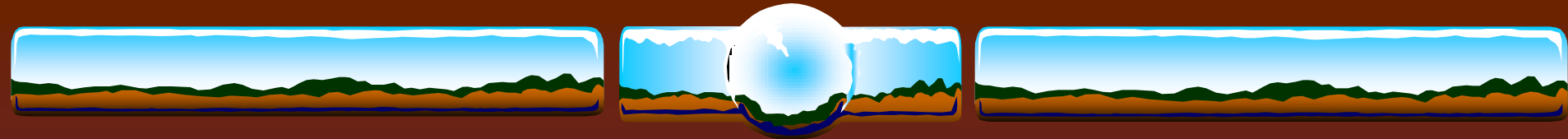

- ❖ Jeden panovník dávných časů hloubal nad otázkami života. Protože ho znepokojovala podstata dobra a zla, přikázal svému sluhovi, aby přinesl orgány, které jsou nejlepší, nejkrásnější a nejcennější. Sluha přinesl zvířecí srdce a jazyk. Panovník si orgány prohlédl, přemýšlel o jejich smyslu a poté sluhu poslal, aby přinesl nejošklivější a nejhorší orgány. Sluha šel a přinesl opět srdce a jazyk. Udivený panovník se zeptal: „Přinášíš srdce a jazyk jako ty nejlepší orgány, a současně i jako ty nejhorší, jak to?“

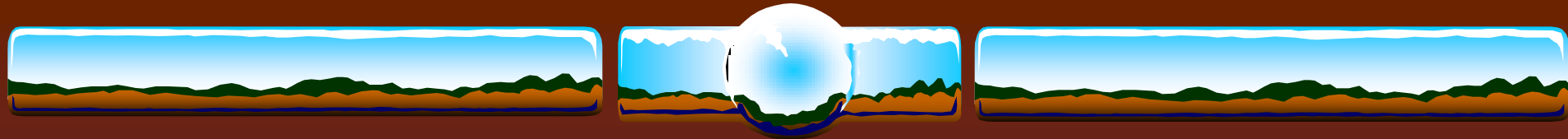

- ❖ Sluha odpověděl: „ Když to, co člověk cítí a co si myslí, jde upřímně od srdce a jazyk říká čestně jen pravdu, jsou srdce a jazyk ty nejcennější orgány. Člověk, jemuž patří , se cítí zdravý a šťastný. Když se však ze srdce stane vrahovo doupě, které zapírá svá přání, a jazyk mluví nepravdu a faleš, jsou oba orgány pro člověka, kterému patří, skutečným trestem. Svár, který rozsévá navenek, plní i jeho nitro a štěstí se od něho odvrací.“

Čínská moudrost

- ❖ Ti stejné splatit: v tom jsem pán i já.
- ❖ Vždyť Foibův sluha jsem, tvůj nikoliv,
- ❖ Nač Kreolovy záštity mi třeba?
- ❖ Žes nadal mi i slepců, tedy slyš:
- ❖ Jsi vidomý a přece nevidíš,
- ❖ Své hanby, ani kde ses usadil,
- ❖ Tys vládce, mám však stejné právo slovem
- ❖ S kým obcuješ – či víš snad, čí jsi si syn?-
- ❖ A netuše jsi protivěn svým drahým
- ❖ I pod zemí i tady na Zemi

- ❖ A jednou dvojí kletba rodičů
- ❖ Tě vyštvte děsným krokem z této země, a vida teď,
- ❖ pak do tmy budeš zřít!

- ❖ A který záliv, která skála vbrzku
- ❖ Se nebude tvým nářkem ozývat, až poznáš přístav, domu svému
- ❖ Tak neblahý, kam vplul jsi s pohodou?
- ❖ A spousty jiné bídy netušíš, již sobě uchystals i synům svým!
- ❖ Nuž tup si Kreonta i ústa má:
- ❖ Vždyť není smrtelníka na světě,
- ❖ Jenž bude zničen bídněji než ty!

Sofokles: Král Oidipus a Antigoné

- ❖ Mýtus – mythos – vyprávění
- ❖ Mytologie – nejstarší světonázorový obraz světa
- ❖ Zakoušení jednoty a řádu
- ❖ Svět jako kosmos

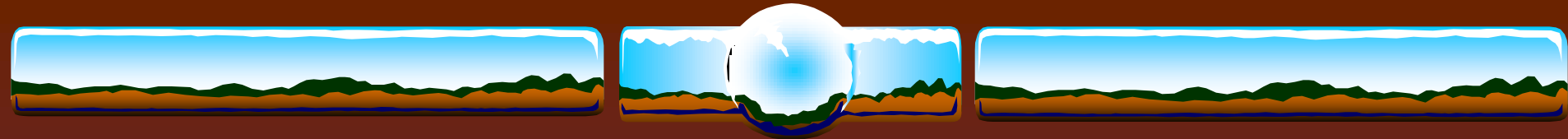
- ❖ Jednota světa – harmonie
- ❖ Střetávání dobra a zla
- ❖ Mýtus vyzývá k účasti
- ❖ Tragika v mýtu

- ❖ Osud

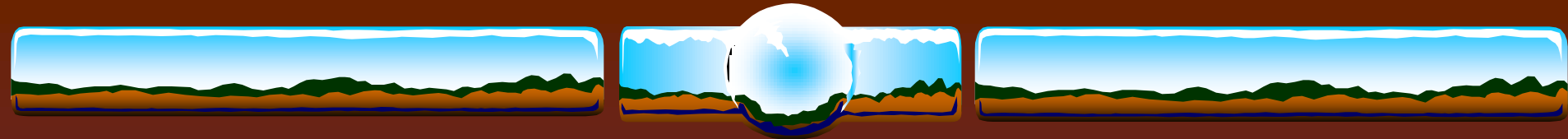

- ❖ Člověk jako hybris - vybočení z řádu
- ❖ Člověk a jeho zpupnost
- ❖ Rituál
- ❖ Poslušnost tradici
- ❖ Život a riziko

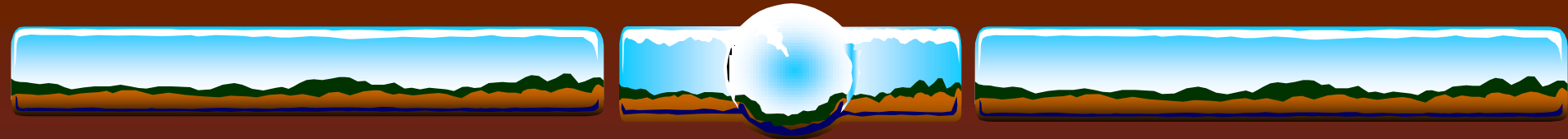

- ❖ Návrat k původní otázkám
- ❖ Co je člověk?
- ❖ Kde jsi Adame?
- ❖ Jan Patočka si klade otázku: Nejsou katastrofy našeho století posléze opakováním téhož pádu pod práh lidskosti, který v Oidipovi pro člověka všech dob předvedl Sofokles?.

- ❖ Pohádky – iniciační prostředek při výchově dětí
- ❖ Příběhy jsou jako zrcadla – posluchač se může v příběhu poznávat, ztotožňuje se s hrdiny, získává odstup od svých problémů
- ❖ Příběhy ukazují možnosti řešení – možnosti interpretací, jsou výzvou k napodobení a povzbuzení k pokusům
- ❖ Příběhy poskytují ochranu

- ❖ Příběhy se dobře pamatují – řeč obrazů a symbolů, využití pravé hemisféry
- ❖ Příběhy tradují kulturu
- ❖ Příběhy jsou prostředníci mezi kulturami
- ❖ Příběhy podněcují fantazii
- ❖ Příběhy nabízejí alternativy a ukazují nový způsob pohledu

Vypravěč příběhů

- ❖ Jak se mají vyprávět příběhy? Tak, aby člověku samému pomohly! Můj dědeček byl chromý. Jednou ho požádali, aby vyprávěl příběh o svém učiteli. Vyprávěl tehdy, jak velký Baal Schem při motlitbě vždycky při motlitbě vždy poskakoval a tancoval. Můj dědeček stál a vyprávěl a vyprávění ho tak strhlo, že musel poskakovat a tancovat, aby ukázal, jak to dělával mistr. Od té chvíle byl vyléčen. Tak se mají vyprávět příběhy!

Chasidská legenda